

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. augusta 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Okresného súdu Svidník (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 T 32/2017 z 8. júna 2020 a postupom a uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Tos 17/2020 z 1. júla 2020.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 1 T 32/2017 trestne stíhaný pre pokračovací zločin subvenčného podvodu sčasti dokonaný a sčasti v štádiu pokusu spáchaný vo forme pomoci podľa § 14 ods. 1 k § 21 ods. 1 písm. d) a k § 225 ods. 1 a 4 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. b), h) a j) Trestného zákona.

Uznesením okresného súdu sp. zn. 1 T 32/2017 z 3. decembra 2019 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Tos 38/2019 z 18. decembra 2019 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“).

Podaním z 31. mája 2020 sťažovateľ požiadal o prepustenie z väzby na slobodu, eventuálne o nahradenie väzby písomným sľubom a dohľadom probačného a mediačného úradníka (prípadne kontrolou technickými prostriedkami).

Okresný súd napadnutým uznesením sp. zn. 1 T 32/2017 z 8. júna 2020 podľa § 72 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu z 31. mája 2020 zamietol, podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku písomný sľub

sťažovateľa neprijal a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku väzbu sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahradil.

Proti predmetnému rozhodnutiu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej krajský súd rozhodol napadnutým uznesením sp. zn. 6 Tos 17/2020 z 1. júla 2020 tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v podstatnom v zásade opakuje argumentáciu uvedenú vo svojej sťažnosti proti predmetnému uzneseniu okresného súdu, pričom namieta, že podľa jeho názoru dôvody väzby nie sú dané, pričom okresný súd, ako aj krajský súd sa náležite nevysporiadali s jeho námietkami.

Pokiaľ ide o dôvody tzv. útekovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku sťažovateľ namieta, že v jeho trestnej veci bolo do okamihu vzatia do väzby nariadených šesť termínov hlavného pojednávania, z ktorých sa na dvoch zúčastnil. Zdôraznil pritom, že o jeho vzatí do väzby (okrem iného aj) z dôvodu, že ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, bolo paradoxne rozhodnuté na hlavnom pojednávaní, ktorého sa zúčastnil. Svoju neprítomnosť na ostatných termínoch hlavného pojednávania sťažovateľ ospravedlnil najmä zdravotnými dôvodmi a dopravnou nehodou. Neopodstatnenosť tzv. útekovej väzby sťažovateľ vidí v tom, že proti jeho osobe je vedených niekoľko trestných konaní, v rámci ktorých sa „zúčastnil niekoľkých desiatok úkonov“, pritom ani na jeden z týchto úkonov nemusel byť predvedený alebo za neúčast' pokutovaný. Je teda zrejmé, že sa trestnému konaniu nevyhýba.

Pokiaľ ide o dôvody tzv. preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku spočívajúce v poukazaní na vedenie viacerých trestných konaní proti sťažovateľovi tak, ako ich uplatnil okresný súd, sťažovateľ tieto dôvody neakceptoval vzhľadom na existenciu zásady prezumpcie neviny.

Sťažovateľ taktiež namieta, že vzatie jeho osoby do väzby majúce za následok vznik povinnej obhajoby všetky trestné konania vedené proti nemu „spomalilo“, pretože dovtedy sa obhajoval sám, a tak nehrozili kolízie termínov obhajcov ani ich prípadná práceneschopnosť a pod. Rovnako k predĺženiu konaní vedie aj potreba eskortovania sťažovateľa na hlavné pojednávania v iných veciach. Ako argumenty proti jeho ponechaniu

vo väzbe s'ťažovateľ uviedol aj situáciu so šírením sa nákazlivého ochorenia v tomto období, ktoré znemožňuje vypočutie svedkov v zahraničí a potrebu opatery jeho rodičov.

Podľa názoru s'ťažovateľa by v jeho trestnej veci malo dôjsť aj k prekvalifikovaniu predmetného skutku zo subvenčného podvodu na podvod.

S'ťažovateľ je zároveň presvedčený, že inštitútmi, ktorými navrhol nahradiť jeho väzbu, bolo možné „účelne eliminovať väzobné dôvody“.

4. Vychádzajúc z obsahu ústavnej s'ťažnosti, možno zhrnúť, že podľa názoru s'ťažovateľa k namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu došlo tým, že okresný súd arbitrárne zamietol s'ťažovateľovu žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu a krajský súd arbitrárne zamietol s'ťažnosť s'ťažovateľa proti predmetnému rozhodnutiu okresného súdu.

5. Na základe uvedeného s'ťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [redacted] podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo podľa čl. 5 ods. 3, 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Svidník v konaní vedenom pod sp. zn. 1T/32/2017 a postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 6Tos/17/2020 porušené boli.

2. Uznesenie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Tos/17/2020-4841 z 1. júla 2020 zrušuje.

3. Uznesenie Okresného súdu Svidník sp.zn. 1 T/32/2017-4815 z 8. júna 2020 zrušuje.

4. [redacted] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 5000 € (slovom päťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Svidník povinný zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Okresný súd Svidník je povinný nahradiť trovy právneho zastúpenia v sume 371,68 € (slovom tristosedemdesiatjeden eur a šesťdesiatosem centov) na účet jeho

právneho zástupcu JUDr. Tomáša Taubera... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Relevantná právna úprava

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

11. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľom označené referenčné právne normy

12. Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

13. Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na začatie konania, v ktorom súd urýchlene rozhodne o zákonnosti pozbavenia jeho slobody a nariadi prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

14. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľovo podanie je možné kvalifikovať ako ústavnú sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy v spojení s § 42 ods. 2 písm. f), § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde.

15. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru postupom a uznesením okresného súdu sp. zn. 1 T 32/2017 z 8. júna 2020, ako aj postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Tos 17/2020 z 1. júla 2020.

Podľa názoru sťažovateľa k porušeniu ním označených práv malo dôjsť tým, že okresný súd arbitrárne zamietol sťažovateľovu žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu a krajský súd arbitrárne zamietol sťažnosť sťažovateľa proti predmetnému rozhodnutiu okresného súdu.

16. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

17. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

18. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to v časti z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde] a v časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

III.1 K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa napadnutým postupom a uznesením okresného súdu

19. Vo vzťahu k namietanému postupu a uzneseniu okresného súdu sp. zn. 1 T 32/2017 z 8. júna 2020 ústavný súd konštatuje, že z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo

právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto ústavnú sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie. Z uvedeného vyplýva, že v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavnému súdu prislúcha právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu. Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody.

Podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu po zistení nedostatku právomoci v konaní pred ústavným súdom už nie je potrebné skúmať, či sú alebo nie sú splnené ďalšie procesné podmienky. Tomuto postupu totiž bráni zistený nedostatok neodstrániteľnej procesnej prekážky spočívajúci v nedostatku právomoci ústavného súdu.

20. Sťažovateľ podal proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 1 T 32/2017 z 8. júna 2020 sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 6 Tos 17/2020 z 1. júla 2020. Sťažovateľ teda využil možnosť podania riadneho opravného prostriedku proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, o ktorom bolo aj rozhodnuté.

Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ mal k dispozícii právny prostriedok na ochranu svojich základných práv (ktorý aj využil), o ktorom bol oprávnený rozhodnúť krajský súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

21. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti postupu a uzneseniu okresného súdu sp. zn. 1 T 32/2017 z 8. júna 2020 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru napadnutým postupom a uznesením krajského súdu

22. Z už citovaného § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. 59/2019).

23. V súvislosti so sťažovateľom namietaným porušením práva na osobnú slobodu a bezpečnosť arbitrárnym rozhodnutím krajského súdu o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu ústavný súd v úvode poznamenáva, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok

porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04).

24. Pri posúdení namietaného uznesenia krajského súdu nebolo úlohou ústavného súdu preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré krajský súd oprel svoje rozhodnutie, resp. odpovedať na otázku, či sťažovateľ mal byť alebo nemal byť prepustený z väzby na slobodu. Úloha ústavného súdu sa tak v danom prípade obmedzila na posúdenie otázky, či je odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu ústavnoprávne akceptovateľné.

25. Vychádzajúc z týchto základných princípov, ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu sp. zn. 6 Tos 17/2020 z 1. júla 2020.

26. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s odôvodnením prvostupňového uznesenia okresného súdu (právny názor zakotvený v ustálenej judikatúre ústavného súdu totiž zahŕňa požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania, pozri napr. IV. ÚS 350/09, II. ÚS 112/2020).

Krajský súd v napadnutom uznesení sp. zn. 6 Tos 17/2020 z 1. júla 2020 pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia okresného súdu v úvode zhrnul, že okresný súd napadnuté uznesenie odôvodnil tým, že aj v súčasnom štádiu trestného konania sa dôvody väzby sťažovateľa nezmenili a trvajú naďalej, pričom dôvody tzv. útekovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku sú podľa názoru okresného súdu dané tým, že sťažovateľ aj keď vedel, že je trestne stíhaný, a to vo viacerých veciach, keď v tom čase bolo na sťažovateľa podaných štrnásť obžalôb, napriek tomu opustil územie Slovenskej republiky a nezúčastňoval sa na hlavných pojednávaniach. Na ďalšie hlavné pojednávania sa v mnohých prípadoch ospravedlnil práceneschopnosťou, pričom toto ospravedlnenie nespĺňalo náležitosti podľa § 120 ods. 2 Trestného poriadku. Dôvody tzv. preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sú podľa názoru okresného súdu dané tým, že na okresnom súde bola podaná ďalšia obžaloba na sťažovateľa, ako aj tým, že pre ďalší zločin bolo 22. marca 2019 sťažovateľovi vznesené obvinenie, pričom aj keď

skutky v týchto dvoch ďalších veciach mali byť spáchané v rokoch 2015 a 2016, skutočnosť, že sťažovateľ za obdobie rokov 2010 až 2015 podnikal v takom rozsahu, že bolo na neho takéto množstvo obžalôb podané, zakladá podľa názoru okresného súdu dôvodnú obavu, že v prípade prepustenia sťažovateľa z väzby na slobodu bude aj naďalej pokračovať v páchaní trestnej činnosti majetkového charakteru.

Pokiaľ ide o dôvodnosť podozrenia ako materiálnu podmienku väzby sťažovateľa, krajský súd v napadnutom rozhodnutí konštatoval, že dôkazy, ktoré boli dosiaľ vo veci získané, nie sú spochybnené ani v tomto štádiu trestného konania a z týchto vyplýva dôvodnosť podozrenia, že skutok sa stal, má znaky stíhaného trestného činu a sú dôvody na podozrenie, že tento spáchal sťažovateľ, pričom pre jednotlivé čiastkové útoky stíhaného skutku už bola na neho na okresnom súde 10. marca 2017 podaná obžaloba. Záver o dôvodnosti podozrenia je v tomto štádiu trestného konania možné oprieť najmä o výpovede svedkov poškodených [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], o výpoveď svedkyne [REDAKOVANÉ], ako aj výpovede ďalších svedkov a listinné dôkazy, ktoré sú obsahom spisu.

Pokiaľ ide o dôvod tzv. útekovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, krajský súd v napadnutom uznesení uviedol, že aj podľa jeho názoru v posudzovanej veci existujú konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu, že sťažovateľ ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu. Krajský súd v tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že v predmetnej trestnej veci bolo nariadených niekoľko termínov hlavného pojednávania na 6. október 2017, 15. apríl 2019, 17. máj 2019, 21. jún 2019, 25. október 2019 a 3. december 2019, pričom sťažovateľ sa zúčastnil hlavného pojednávania len 15. apríla 2019, keď bol pred okresným súdom vypočutý, a 3. decembra 2019, keď bolo zároveň rozhodnuté o jeho vzatí do väzby. Hlavného pojednávania v termínoch 6. októbra 2017, 17. mája 2019, 21. júna 2019 a 25. októbra 2019 sa sťažovateľ nezúčastnil a z týchto sa ospravedlnil z rôznych, najmä zo zdravotných dôvodov, preto museli byť uvedené termíny hlavného pojednávania odročené. Z hlavného pojednávania 25. októbra 2019 sa pritom ospravedlnil prostredníctvom obhajcu, ktorý na uvedenom termíne hlavného pojednávania predložil konajúcemu súdu potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti sťažovateľa, ktoré nespĺňalo náležitosti podľa § 120 ods. 2 Trestného poriadku, pretože neobsahovalo vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že mu jeho

zdravotný stav neumožnil účasť na úkone, na ktorý bol predvolaný, bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu alebo z dôvodu nebezpečenstva rozšírenia nebezpečne nákazlivej ľudskej choroby. Zároveň z listinných dôkazov nachádzajúcich sa v predložennom spise vyplýva dôvodný predpoklad, že sťažovateľ v čase konania jednotlivých termínov hlavných pojednávaní aj napriek ospravedlňeniam zo zdravotných dôvodov vykonával inú činnosť.

Pokiaľ ide o dôvod tzv. preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, krajský súd v napadnutom uznesení uviedol, že aj podľa jeho názoru v posudzovanej veci existujú konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu, že sťažovateľ bude pokračovať v trestnej činnosti. Podľa názoru krajského súdu táto dôvodná obava vyplýva zo skutočností, že sťažovateľ má jeden záznam v registri trestov, keď mu rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 T 124/2017 zo 4. novembra 2019 bol uložený peňažný trest v sume 300 € za súčasného uloženia náhradného trestu odňatia slobody v trvaní dvoch mesiacov pre prípad, že by výkon uloženého peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, a to za účasť na pokuse prečinu podvodu formou pomoci podľa § 21 ods. 1 písm. d), § 14 ods. 1, § 221 ods. 1, 2 Trestného zákona. Zároveň z výpisu z ústrednej evidencie priestupkov Ministerstva vnútra Slovenskej republiky vyplýva, že sťažovateľ bol dosiaľ celkovo 22-krát postihnutý za priestupky, čo podľa názoru krajského súdu rovnako svedčí o jeho postoji k rešpektovaniu všeobecne záväzných právnych noriem.

Stotožňujúc sa s názorom okresného súdu, aj krajský súd, poukazujúc na okolnosti prípadu a osobu sťažovateľa, vzhľadom na opakované marenie nariadených termínov hlavného pojednávania zo strany sťažovateľa a najmä vzhľadom na jeho početné trestné stíhania pred súdmi alebo orgánmi činnými v trestnom konaní, ako aj na početné záznamy o priestupkoch dospel k záveru, že sťažovateľom ponúknuté inštitúty na nahradenie väzby (písomný sľub, dohľad probačného a mediačného úradníka, nahradenie väzby kontrolou technickými prostriedkami) nie sú toho času dostačujúcimi inštitútmi na nahradenie väzby sťažovateľa.

Pokiaľ ide o námietky sťažovateľa, že konajúce súdy nedostatočne odôvodňujú dôvody väzby sťažovateľa a nedostatočne sa vysporiadali s inštitútmi na nahradenie väzby sťažovateľa, krajský súd poukázal na uznesenie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 195/2020 z 28. apríla 2020, ktorým ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa, ktorou

namietal porušenie svojich viacerých základných práv rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu, ktoré nevyhoveli jeho predchádzajúcej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu. Krajský súd konštatoval, že z predmetného rozhodnutia ústavného súdu vyplýva, že existencia zákonných dôvodov tzv. útekovej väzby sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku vychádza z konkrétnych a len ťažko spochybniteľných faktov, ktoré ani sám sťažovateľ ako také nepopiera, ale len na ne inak nazerá, resp. inak ich hodnotí, ako to urobili vo veci konajúce všeobecné sudy. Sťažovateľ realitu svojej neúčasti na viacerých nariadených termínoch hlavného pojednávania nevyvracia a hoci sa ju snaží ospravedlniť, neurobil tak v súlade s požiadavkami procesnoprávneho predpisu, ktorým sa konanie riadilo, a to § 120 ods. 2 Trestného poriadku. Z predmetného rozhodnutia ústavného súdu taktiež vyplýva, že pokiaľ ide o dôvod tzv. preventívnej väzby sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, krajský súd nepostupoval v rozpore so zákonom, keď prikladal paralelne prebiehajúcim trestným stíhaniam sťažovateľa v iných veciach väčšiu skutkovú váhu ako sťažovateľ.

Krajský súd sa napokon zaoberal aj proporčnosťou dĺžky trvania väzby sťažovateľa k stíhanej trestnej činnosti, pričom dospel k záveru, že toho času nie je možné konštatovať, že by dĺžka trvania väzby sťažovateľa bola vo vzťahu k stíhanej trestnej činnosti neproporčná, keďže sťažovateľ je vo väzbe od 3. decembra 2019, t. j. ku dňu rozhodovania krajského súdu približne 7 mesiacov, s tým, že za uvedenú dobu sa materiálne a ani formálne dôvody väzby sťažovateľa nezmenili. Krajský súd v tejto súvislosti zároveň konštatoval, že okresný súd v prejednávanej veci riadne koná, keď naposledy 24. júna 2020 vykonal hlavné pojednávanie, na ktorom vypočul ďalších svedkov, a to svedka [REDACTED] a svedka [REDACTED].

Vychádzajúc z uvedených úvah, krajský súd sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú zamietol.

27. Ústavný súd po ústavnom prieskume napadnutého rozhodnutia krajského súdu (a príslušnej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia okresného súdu, na ktorého dôvody poukazuje a stotožňuje sa s nimi krajský súd, pozn.) konštatuje, že z jeho odôvodnenia vo vzťahu k zákonom predpokladaným dôvodom väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku, pre ktoré aj bol sťažovateľ obmedzený na osobnej

slobode, nevyplýva nič, čo by signalizovalo arbitrárny alebo zjavne neopodstatnený výklad relevantnej zákonnej úpravy vo veci konajúcimi súdmi s dôsledkom porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ústavy, resp. podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Ústavný súd konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Trestného poriadku podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov podporených vykonaným dokazovaním, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné.

28. Zo záverov, ku ktorým dospel krajský súd pri posudzovaní podmienok väzby sťažovateľa v jeho trestnej veci, pritom nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení Trestného poriadku, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Krajský súd vymedzil dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku ich zákonným pomenovaním a na podporu svojich záverov poukázal na konkrétne skutočnosti vyplývajúce z trestného spisu.

29. Ústavný súd zastáva názor, že tak, ako to vyplýva z odôvodnení väzobných rozhodnutí oboch konajúcich súdov, základná materiálna podmienka väzby sťažovateľa, a to dôvodnosť podozrenia zo spáchania vyšetrovaných skutkov, je primerane zdôvodnená konkretizáciou doterajších výsledkov dokazovania majúcich podľa mienky ústavného súdu dostatočnú relevanciu. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa formulovanú v ústavnej sťažnosti, spochybňujúcu právnu kvalifikáciu skutku, pre ktorý bola na sťažovateľa podaná obžaloba, poukazuje ústavný súd na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane judikuje, že pri rozhodovaní o väzbe obvineného sa nerozhoduje o jeho vine, resp. nevine, ale sa posudzuje len to, či sú v danom štádiu trestného konania vo vzťahu k osobe obvineného zistené skutočnosti dostatočne odôvodňujúce podozrenie zo spáchania skutku vyšetrovaného trestného činu (pozri napr. II. ÚS 259/2019, II. ÚS 112/2020).

Ani skutočnosti, ktoré konajúce súdy prezentovali ako dôvody podporujúce útekovú a preventívnu väzbu, ktorá bola u sťažovateľa ustálená, a ktoré zároveň podľa súdov vylučujú možnosť nahradenia väzby sťažovateľa miernejším opatrením, sa nejavia ústavnému súdu ako vágne a nepresvedčivé. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na závery, ku ktorým dospel v rámci rozhodovania o predchádzajúcej ústavnej sťažnosti

sťažovateľa (uznesenie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 195/2020 z 28. apríla 2020) a na ktoré vo svojom rozhodnutí poukázal aj krajský súd.

30. Právne závery odôvodnenia napadnutého väzobného rozhodnutia krajského súdu (v spojení s predmetným rozhodnutím okresného súdu) korešpondujú so skutkovými zisteniami a tieto zistenia nie sú výsledkom svojvôle (majú totiž logickú podobu, kde argumenty sú jasne vysvetlené a sú súčasne dostatočne zrozumiteľné), ale komplexného zhodnotenia všetkých skutkových okolností významných pre rozhodovanie o väzobnej otázke. Ústavný súd súčasne zastáva názor, že konajúcimi súdmi prezentovaná interpretácia jednotlivých ustanovení aplikovaných právnych noriem (príslušných ustanovení Trestného poriadku týkajúcich sa väzobného rozhodovania) nijako nepopiera ich účel a zmysel a má teda z hľadiska ich ústavnej konformnosti akceptovateľnú podobu. Podľa ústavného súdu sa konajúce súdy posúdením väzobnej veci sťažovateľa zaoberali dostatočne, náležite a primerane.

31. Ústavný súd na základe uvedených skutočností a dôvodov, ako aj s prihliadnutím na svoju judikatúru, podľa ktorej možno za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie, pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru napadnutým postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Tos 17/2020 z 1. júla 2020 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.3 K namietanému porušeniu práva podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru napadnutým postupom a uznesením krajského súdu

32. Ústavný súd sa osobitne vysporiadal aj so sťažovateľom formulovanou námietkou porušenia čl. 5 ods. 3 dohovoru napadnutým postupom a rozhodnutím krajského súdu v kontexte argumentácie obsiahnutej v ústavnej sťažnosti a upriamuje pozornosť

na ustálenú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej je čl. 5 ods. 3 dohovoru aplikovateľný na situáciu prvotnej súdnej kontroly zákonnosti obmedzenia osobnej slobody nasledujúcej bezprostredne po „zatknutí“ (t. j. na prvotné rozhodovanie o vzatí do väzby). Na prípad sťažovateľa, u ktorého išlo o nasledujúcu previerku zákonnosti väzby – žiadosť sťažovateľa o prepustenie na slobodu a rozhodovanie o jeho ponechaní vo väzbe, teda aplikovateľný nie je (II. ÚS 81/2017).

33. Pretože neexistuje žiadna príčinná súvislosť medzi napadnutým rozhodnutím krajského súdu a namietaným porušením čl. 5 ods. 3 dohovoru, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v rámci predbežného prerokovania v časti namietajúcej porušenie práva podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 6 Tos 17/2020 z 1. júla 2020 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

34. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

35. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. novembra 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu